

§ 223

Poistovací podvod

- (1) Kto vyláka od iného poistné plnenie tým, že ho uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na jeho poskytnutie, a tak mu spôsobí malú škodu, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.
- (2) Odňatím slobody na dva roky až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak ako zamestnanec, člen, zástupca alebo iná osoba oprávnená konať za toho, kto poistné plnenie poskytuje, napomáha získať poistné plnenie tomu, o kom vie, že nespĺňa podmienky určené na jeho poskytnutie.
- (3) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2
  - a) a spôsobí ním väčšiu škodu,
  - b) z osobitného motívu, alebo
  - c) závažnejším spôsobom konania.
- (4) Odňatím slobody na päť rokov až dvanásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 a spôsobí ním značnú škodu.
- (5) Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2
  - a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu,
  - b) ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo
  - c) za krízovej situácie.

**Komentár (výklad): K § 223
300/2005 Z. z. Trestný zákon
Účinnosť od: 1. 1. 2006**

Ods. 1: Niektoré vzťahy súvisiace so vznikom, organizáciou, riadením, vykonávaním činnosti a zánikom poisťovní a zaistovní, pôsobením poisťovní z iných členských štátov a ich pobočiek na území Slovenskej republiky, niektoré vzťahy súvisiace s pôsobením zahraničných poisťovní a ich pobočiek a zahraničných zaistovní a ich pobočiek na území Slovenskej republiky, sprostredkovanie poistenia a výkon dohľadu nad poisťovníctvom upravuje zákon **č. 95/2002 Z. z.** o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ďalšie skutočnosti súvisiace s poistením upravuje **OZ v § 788 a nasl.** Základným pojmom poistenia je poistná zmluva. ňou sa poisťiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poisťiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné.

Súčasťou poistnej zmluvy sú všeobecné poistné podmienky poisťiteľa (poistné podmienky), na ktoré sa poistná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poisťiteľom zmluvu uzavrel, oznámené.

V poistnej zmluve sa možno od poistných podmienok odchýliť len v prípadoch v nich určených. V iných prípadoch sa možno odchýliť, len pokiaľ je to na prospech poisteného.

Poistná zmluva predstavuje typický príklad dvojstranného odplatného nominálneho právneho úkonu zakladajúceho záväzkoprávny vzťah. Z poistnej zmluvy vzniká veriteľovi (poisťovateľovi) povinnosť poskytnúť dlžníkovi (poistenému) v dojednanom rozsahu poistné plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a dlžníkovi (poistenému, poistníkovi) z tohto vzťahu vzniká povinnosť platiť poistné.

Poisťiteľ možno najmä majetok pre prípad jeho poškodenia, zničenia, straty, odcudzenia alebo iných škôd, ktoré na ňom vzniknú (poistenie majetku); fyzickú osobu pre prípad jej telesného poškodenia, smrti, dožitia sa určitého veku alebo pre prípad inej poistnej udalosti (poistenie osôb); zodpovednosť za škodu vzniknutú na živote a zdraví alebo na veci, prípadne zodpovednosť za inú majetkovú škodu (poistenie zodpovednosti za škodu). Aktuálnym je aj poistenie právnej ochrany.

Kto s poisťiteľom uzaviera **poistnú zmluvu**, je povinný odpovedať pravdivo a úplne na všetky písomné otázky poisťiteľa týkajúce sa dojednávaneho poistenia. To platí tiež, ak ide o zmenu poistenia.

Túto povinnosť má aj ten, na ktorého majetok, život alebo zdravie alebo zodpovednosť za škody sa má poistenie vzťahovať, aj keď poistnú zmluvu sám neuzaviera.

Právo na plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poisťiteľa plniť (**poistná udalosť**).

Kto má právo na plnenie, je povinný bez zbytočného odkladu poisťiteľovi písomne oznámiť, že nastala poistná udalosť, dať pravdivé vysvetlenie o jej vzniku a rozsahu jej následkov a predložiť potrebné doklady, ktoré si poisťiteľ vyžiada. Poistné podmienky mu môžu uložiť aj ďalšie povinnosti.

Pod **vylákaním poistného plnenia** od iného tým, že ho páchatel' uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na jeho poskytnutie treba rozumieť nedôvodné uplatnenie nároku na plnenie z poistnej zmluvy tým, že páchatel' v rozpore so skutočnosťou uvedie nepravdivé alebo hrubo skreslené údaje alebo podstatné údaje zamlčí alebo sám úmyselne vyvolá poistnú udalosť, aby tak získal poistné plnenie, na ktoré nemá vôbec nárok, alebo aby také plnenie získal vo väčšej sume v porovnaní s tou, aká mu skutočne prináleží.

Základným znakom tejto skutkovej podstaty je takýmto konaním spôsobenie malej škody (**§ 125 ods. 1**). Škodou spôsobenou týmto trestným činom je čiastka, ktorá sa rovná rozdielu medzi skutočne poskytnutým poistným plnením na jednej strane a poistným plnením, ktoré by patrilo poistenému, keby páchatel' neuviedol nepravdivé alebo hrubo skreslené údaje alebo ak by nezamĺčal podstatné údaje pri uplatnení nároku na poistné plnenie na strane druhej. Za škodu nemožno mechanicky považovať celú výšku poskytnutého poistného plnenia, ak je zrejme, že k poistnej udalosti došlo a že nárok na poistné plnenie vznikol, ale v nižšej sume, než akú páchatel' vylákal.

Páchatel'om tohto trestného činu môže byť ktokoľvek, najčastejšie ním však bude poistený, a to predovšetkým za situácie, že vyvolá alebo finguje poistnú udalosť, napr. dopravnú nehodu, predstiera krádež vozidla alebo iných vecí, zapáli alebo inak úmyselne zničí hnutelné alebo

nehnutelné veci. Dalšími formami vylákania poistného plnenia sú uvádzanie nepravdivých skutočností o cene vecí, ich veku, rozsahu skutočného poškodenia, zdravotnom stave a podobne. Bližšie k súvislostiam o podvodnom konaní, vrátane pojmu omyl pozri trestný čin podvodu podľa **§ 221**.

Ods. 2: V nadväznosti na **ods. 1** je ako páchatel' trestného činu poisťovacieho podvodu a nie len ako pomocník, definovaná osoba oprávnená konať za toho, kto poistné plnenie poskytuje. Stane sa tak u zamestnanca, člena, zástupcu alebo inej osoby spomínaného subjektu, t. j. poisťovne alebo zaist'ovne, ak napomáha získať poistné plnenie tomu, o kom vie, že nespĺňa podmienky určené na jeho poskytnutie. K tomu pozri **§ 788 a nasl. OZ**, a citovaný zákon **č. 95/2002 Z. z.** o poisťovníctve.

K pojmom väčšia, značná škoda a škoda veľkého rozsahu pozri **§ 125 ods. 1**, osobitný motív **§ 140**, závažnejší spôsob konania **§ 138**,